

”Smittejagten”

Smittebeskyttelse er ikke et område, der er særligt højt fokus på i dansk kvægproduktion. Det er et begreb, der kan være svært at forholde sig til og se værdien af, når man ikke har problemstillingen på bedriften.

I dette projekt har vi prøvet at nå ud til så mange bedrifter som muligt, på mange forskellige måder for at tilgodese den enkelte bedrift og dennes medarbejdere. Dette er foregået bl.a. ved hjælp af staldskoler på de enkelte bedrifter. Fokus i projekt har hele tiden været at nå ud til så mange bedrifter og medarbejdere som muligt, og derfor er der også blevet benyttet mange forskellige tilgange til at arbejde med smittebeskyttelse. Grunden til, at der er lavet mange forskellige tiltag er, at vi som mennesker indlærer forskelligt. Nogle lærer bedst ved at se, andre ved at høre og nogle ved at røre og gøre. Derfor har vi i dette projekt prøvet at arbejde med så mange af læringsstilene som muligt.

Et af produkterne er spillet ”Smittejagten”. Spillet henvender sig til erfagrunder, landbrugsskoler og andre grupper. Formålet med spillet er at oparbejde en viden om smittebeskyttelse og få den viden, man allerede har, i spil. Spillet er lavet således, at der indgår alle de forskellige læringsstile i det, og derved burde grundlaget for at indlære noget viden om smittebeskyttelse være til stede.

Samtidig er spillepladen udarbejdet på en sådan måde, at den synliggør, hvor på bedriften smitten foregår.

Spillet spilles således

Spillet starter ved, at alle spillerne stiller sig på feltet i hjørnet, hvor der står START. Deltagerne slå på skift med terningen, og rykker frem som terningen viser. På spillepladen er der 7 fokusfelter.

Fokusfelterne

De syv fokusfelterne repræsenterer hvert et område på bedriften. Fokusfelterne består af:

- Malkestalden
- Kælvning
- Ekstern smittebeskyttelse
- Joker
- Kalve og ungdyr
- Sygeboksen
- Kostalden

Når man lander på et fokusfelt, får man et spørgsmål, som ligger indenfor det område, som fokusfeltet repræsenterer. Svarer man rigtig på et fokusspørgsmål, får man en spillebrøk i den farve, som fokusfeltet er. Den spiller der først får samlet alle 7 fokusområder har vundet.

Undervejs i spillet bliver deltagerne udfordret på andre måder

Ekstern

Hvilken sygdom kan et kadaver i foderet medføre?

Svarmuligheder:

- 1) BVD.*
- 2) BRSV.*
- 3) Botulisme.*

Smittejagten

Ekstern

3) *Botulisme.*

Ekstern

Må klovbeskæreren vaske klovudstyr med højtryksrensere i stalden?

Smittejagten

Ekstern

Nej.

Ekstern

Hvilke fire sygdomme skal kreaturer undersøges for i forbindelse med import af dyr jf. SEGES Kvægs anbefalinger?

Smittejagten

Ekstern

- 1) *Leukose.*
- 2) *BVD.*
- 3) *IBR.*
- 4) *Salmonella.*

Ekstern

**Kan man få erstatning fra Kvægbrugets Kvæg-
erstatningsordning, såfremt SEGES Kvægs
anbefalinger for import af dyr ikke overholdes?**

Smittejagten

Ekstern

Nej.

Ekstern

Ca. hvor mange sygdomme kan en rotte være bærer af?

Svarmuligheder:

- 1) 10.
- 2) 40.
- 3) 310.

Smittejagten

Ekstern

2) ca. 40.

Ekstern

Hvad er karakteristisk for leukose?

Svarmuligheder:

- 1) Børbetændelse.*
- 2) Lungebetændelse.*
- 3) Knuder.*

Smittejagten

Ekstern

3) *Knuder.*

Ekstern

Overlever bakterier og vira generelt længere tid i gylle ved 20 grader Celcius end ved 5 grader Celcius?

Smittejagten

Ekstern

Nej.

Ekstern

Hvad er decimeringstid (D90) i uger for BVD ved lagring i gylletank uden tilførsel af ny gylle og ved cirka 10 grader?

Svarmuligheder:

- 1) 1 uge.
- 2) 2 uger.
- 3) 3 uger.

Smittejagten

Ekstern

3) 3 uger.

Ekstern

Hvad er decimeringstid (D90) i uger for salmonella ved lagring i gylletank uden tilførsel af ny gylle og ved cirka 10 grader?

Svarmuligheder:

- 1) 5,9 uger.*
- 2) 15,2 uger.*
- 3) 20 uger.*

Smittejagten

Ekstern

1) 5,9 uger.

Ekstern

Kan smitstoffer overleve lang tid i ajle?

Smittejagten

Ekstern

Nej, grundet den høje pH-værdi.

Smittejagten

Ekstern

Nævn en fejl på billedet?

Smittejagten

Ekstern

Højtryksrensere må ikke bruges i stalden.

Ekstern

Hvad betyder ekstern smittebeskyttelse?

Svarmuligheder:

- 1) Støvleskifte ved indgang i besætningen.*
- 2) Når man snakker om smittebeskyttelse med naboen.*
- 3) Tiltag, der sikrer mod introduktion af smitsomme sygdomme i besætningen.*

Ekstern

- 3) Tiltag, der sikrer mod introduktion af smitsomme sygdomme i besætningen.*

Ekstern

Hvordan undgår du, at udefrakommende personer går rundt på din besætning uden tilladelse?

Svarmuligheder:

- 1) Sørg for en veldefineret indgang. Opsæt skilte.*
- 2) Opsæt hegn.*
- 3) Få en vagthund.*

Ekstern

- 1) Sørg for at have en veldefineret indgang.
Opsæt skilte, der viser, at adgang er ok
efter aftale med ejeren.*

Ekstern

Hvad er vigtigt i forhold til besøg på bedriften?

Svarmuligheder:

- 1) Om karantænetiden er overholdt, rent tøj og støvler, om hænderne er desinficerede.*
- 2) At gæsterne har rødvin med til besætningsejer.*
- 3) At have godbidder med til hunden.*

Ekstern

- 1) Om karantænetiden er overholdt, rent tøj og støvler, om hænderne er desinficerede.*

Ekstern

Hvorfor bør hunden ikke komme i stalden?

Svarmuligheder:

- 1) Den spiser af foderet.*
- 2) Den kan sprede parasitter.*
- 3) Den drikker al mælken.*

Ekstern

- 2) Hunden kan sprede parasitter. Den er bl.a. slutvært for Neospora Caninum.*

Ekstern

Nævn fire tiltag, hvor du selv kan være med til at minimere risikoen for ekstern smitte?

Ekstern

- 1) Stil krav til afhentning af kalve, køer eller døde dyr.
- 2) Stil krav til leverandør af foder m.m.
- 3) Begræns antallet af indkøbte dyr.
- 4) Ved indkøbte dyr, brug karantænefaciliteter.
- 5) Stil tøj og fodtøj til rådighed for besøgene.
- 6) Stil krav til rene køretøjer fra maskinstationen.
- 7) Undgå at krydse interne kørselsruter med eksterne.

Ekstern

Hvor udbredt er BVD i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) 25 % af besætningerne.*
- 2) 1 % af besætningerne.*
- 3) Mindre end 1 promille af besætningerne.*

Ekstern

3) Mindre end 1 promille af besætningerne.

Ekstern

Hvor mange af de danske besætninger skønnes at have paratuberkulose?

Svarmuligheder:

- 1) 4-8 %
- 2) 25-35 %
- 3) 65-85 %

Smittejagten

Ekstern

3) 65-85 %

Ekstern

Hvor udbredt er problemet med cryptosporidier i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) Alment forekommende.*
- 2) Sjældent forekommende.*

Smittejagten

Ekstern

- 1) *Alment forekommende.*

Ekstern

Hvor stor en procentdel af køer i Danmark har digital dermatitis?

Svarmuligheder:

- 1) 20 %
- 2) 30 %
- 3) 40 %

Smittejagten

Ekstern

3) 20 %

Ekstern

Fra hvor stor en andel af klovbeskæringsknive kan der dyrkes digital dermatitis-bakterier?

Svarmuligheder:

- 1) 0-5 %
- 2) 55-65 %
- 3) 75-95 %

Smittejagten

Ekstern

2) 55-65 %

Ekstern

Kan antallet af digital dermatitis-bakterier på klovknive reduceres ved at desinficere med iod?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Ekstern

1) Ja.

Ekstern

Hvornår udryddede vi kvægpesten i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) 1782.
- 2) 1871.
- 3) 1991.

Smittejagten

Ekstern

1) 1782.

Ekstern

I hvilket årti udryddede vi kvægtuberkulose i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) 1940'erne.
- 2) 1950'erne.
- 3) 1980'erne.

Smittejagten

Ekstern

2) 1950'erne.

Ekstern

Hvornår udryddede vi IBR i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) 1980'erne.*
- 2) 1990'erne.*
- 3) 2000.*

Smittejagten

Ekstern

2) 1992.

Ekstern

Hvornår er der senest blevet aflivet dyr i en dansk karantæne som følge af IBR?

Svarmuligheder:

- 1) 1992.
- 2) 2008.
- 3) 2016.

Smittejagten

Ekstern

3) 2016.

Ekstern

**Hvor mange pct. af de danske besætninger
skønnes at have mycoplasmaudbrud hvert år?**

Svarmuligheder:

- 1) 1-5 %
- 2) 5-10 %
- 3) 10-20 %

Smittejagten

Ekstern

1) 1-5 %

Ekstern

Hvornår har der sidst været udbrud af mund- og klovesyge i Danmark?

Svarmuligheder:

- 1) 1989.
- 2) 1999.
- 3) 1983.

Smittejagten

Ekstern

3) 1983.

Ekstern

Kan gnovere smitte andre dyrearter?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Ekstern

1) Ja.

Ekstern

Hvor lang er karantænetiden før besøg i danske besætninger – efter kontakt med dyrehold i udlandet?

Svarmuligheder:

- 1) 48 timer.*
- 2) 24 timer.*
- 3) 12 timer.*

Smittejagten

Ekstern

1) 48 timer.

Joker

Hvor længe kan salmonella angiveligt overleve i indtørret gødning?

Svarmuligheder:

- 1) 1-7 dage.
- 2) 1-2 måned.
- 3) 6 mdr - 1 år.
- 4) 5-6 år.
- 5) 10-15 år.

Smittejagten

Joker

4) 5-6 år.

Joker

**Hvorfor bør der være beskytteshætte på
medicintuber til brug for indgivelse i yveret?**

Joker

Stiften, som indføres i pattekanalen, har ikke beskyttelseskrave og kan derfor ødelægge ringmusklen i pattekanalen. Derved øges risikoen for infektioner i yveret.

Smittejagten

Joker

Hvad er der galt på billedet?

Joker

*Gødning kan komme
i forbindelse med foder.*

Joker

Hvorfor er små grupper af dyr en fordel i forbindelse med smittebeskyttelse?

Svarmuligheder:

- 1) Færre smittekontakter.*
- 2) Strøelsen forbliver tør længere.*
- 3) Kalvene kan nemmere komme til vandforsyningen.*

Smittejagten

Joker

- 1) *Færre smittekontakter.*

Joker

Stiger sandsynligheden for smittespredning ved besætningsudvidelse?

- 1) *Nej, sandsynligheden for smittespredning er konstant uanset besætningsstørrelse*
- 2) *Nej, sandsynligheden for smittespredning falder ved besætningsudvidelse*
- 3) *Ja, sandsynligheden for smittespredning stiger ved besætningsudvidelse.*

Joker

- 3) Ja, sandsynligheden for smittespredning stiger ved besætningsudvidelse.*

Joker

I hvilken rækkefølge skal man passe dyrene?

Svarmuligheder:

- 1) Den, der er hurtigst.*
- 2) Køerne først, for de er mest sultne.*
- 3) De mest modtagelige først.*
- 4) Det er ligegyldigt.*

Smittejagten

Joker

3) *De mest modtagelige først.*

Joker

Gruppér dyrene efter modtaglighed – mest modtagelige først

Svarmuligheder:

- 1) Køer.*
- 2) Nyfødte kalve.*
- 3) Nykælvere.*

Smittejagten

Joker

- 1) Køer.
- 2) Nyfødte kalve.
- 3) Nykælvere.

Joker

Kom med mindst ét forslag til hvordan man kan sikre sig, at redskaber, der bruges til foder, ikke bruges til udmugning?

Smittejagten

Joker

Fx forskellige farver.

Joker

Hvor længe skal en basisk sæbeopløsning sidde inden den skylles af?

Svarmuligheder:

- 1) 15 min.*
- 2) 30 min.*
- 3) Mindst en time.*

Smittejagten

Joker

1) 15 min.

Joker

Hvornår er det ekstra vigtigt at vaske sine støvler, når man bevæger sig rundt i besætningen?

Svarmuligheder (vælg den mest korrekte):

- 1) Når man går ind til de kælvende dyr.*
- 2) Når man går ind til kalvene.*
- 3) Når man går fra én dyregruppe til en anden.*
- 4) Når man går til foderladen.*

Smittejagten

Joker

3) *Når man går fra én dyregruppe til en anden.*

Joker

Nævn mindst to forhold, der er vigtige i forhold til medarbejderens hygiejne?

Smittejagten

Joker

- 1) Rent arbejdstøj.*
- 2) Rene hænder/brug af handsker.*
- 3) Rene støvler.*

Joker

Hvad betyder intern smittebeskyttelse?

Svarmuligheder:

- 1) Et program på internettet.*
- 2) Tiltag, der sikrer mod spredning af smitsomme sygdomme i besætningen.*
- 3) Når man snakker om smittebeskyttelse med de andre medarbejdere.*

Joker

- 2) Tiltag, der sikrer mod spredning af smitsomme sygdomme i besætningen.*

Joker

Nævn mindst to eksempler på, hvad du ikke skal gøre, når du flytter dyr internt på bedriften?

Joker

- 1) Flytte dyr henover foderbordet.*
- 2) Flytte ældre dyr tilbage til yngre dyr.*
- 3) Lade dyr komme i kontakt med forskellige dyre- og aldersgrupper.*

Joker

Hvor udbredt er problemet med coccidiose i danske kvægbesætninger?

Svarmuligheder:

- 1) Sjældent forekommende.*
- 2) Alment forekommende.*

Smittejagten

Joker

2) Alment forekommende.

Joker

Hvor i stalden kan der opstå problemer med Salmonella?

Svarmuligheder:

- 1) Småkalve.*
- 2) Opdræt.*
- 3) Malkekøer.*
- 4) Alle.*

Smittejagten

Joker

4) *Alle.*

Joker

Hvad er BVD?

Svarmuligheder:

- 1) Bovin Virus Diarré.*
- 2) En spillekonsol.*
- 3) Medicin til at forhindre sygdomme.*

Smittejagten

Joker

1) *Bovin Virus Diarré.*

Joker

Nævn mindst tre officielle sygdomme, som overvåges aktivt i danske besætninger

Smittejagten

Joker

- 1) *BVD.*
- 2) *IBR.*
- 3) *Salmonella.*
- 4) *B-streptokokker.*

Joker

Kravet om en smittebeskyttelsesplan er gældende i besætninger, hvor antallet af malkekøer er større end eller lig med:

Svarmuligheder:

- 1) 180.
- 2) 280.
- 3) 380.

Smittejagten

Joker

3) 380.

Kalve og ungdyr

Hvad bør pH-værdien være for en brugsopløsning af sæbe i forbindelse med rengøring af kalvehytter?

Svarmuligheder:

- 1) 5,5.
- 2) 7,5.
- 3) 11,5.

Kalve og ungdyr

3) 11,5.

Kalve og ungdyr

Hvilken aldersgruppe af dyr er mest modtagelige over for salmonella?

Svarmuligheder:

- 1) 0-6 mdrs. kalve.*
- 2) 6-12 mdrs. ungdyr.*
- 3) 12-24 mdrs. ungdyr.*

Kalve og ungdyr

1) 0-6 mdrs. kalve.

Kalve og ungdyr

Hvordan bør coccidier fjernes i en rengjort kalveboks?

Svarmuligheder:

- 1) Branding.*
- 2) Kemisk desinfektion.*
- 3) Udtørring.*

Kalve og ungdyr

1) Branding.

Kalve og ungdyr

Kan en sæbes effekt måles på hvor meget den skummer?

Smittejagten

Kalve og ungdyr

Nej.

Kalve og ungdyr

Hvorfor er det vigtigt at afveje mælkepulver i stedet for at afmåle?

Svarmuligheder:

- 1) Oftest skal der bruges mange liter, og det kan være svært at tælle antal målebægre rigtigt.*
- 2) Fordi vægtfylden er forskellig fra sæk til sæk.*

Kalve og ungdyr

*2) Fordi vægtfylden er forskellig
fra sæk til sæk.*

Smittejagten

Kalve og ungdyr

Find en smittebeskyttelsesfejl på billedet?

Smittejagten

Kalve og ungdyr

Der bruges ikke handsker.

Kalve og ungdyr

Hvorfor bør stålskåle, opbevares i varmt vand inden udfodring om vinteren?

Kalve og ungdyr

Ellers afkøles mælken for hurtigt.

Kalve og ungdyr

**En kalv på 5 mdr. er lille af størrelse i sin gruppe.
Hvad gør man med den?**

Svarmuligheder:

- 1) Sætter den sammen med yngre af samme størrelse.*
- 2) Lader den blive i gruppen.*
- 3) Lader den gå for sig selv.*
- 4) Danner et hold af 'efternølere' af samme alder.*
- 5) Sælger den på Brørup marked.*

Kalve og ungdyr

- 4) Danner et hold af 'efternølere' af samme alder.*

Kalve og ungdyr

Kan kalve blive syge af at drikke mælk indeholdende mycoplasmabakterier?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.*
- 2) Nej.*

Kalve og ungdyr

1) Ja.

Kalve og ungdyr

Kan pasteurisering dræbe mycoplasma-bakterier?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.*
- 2) Nej.*

Kalve og ungdyr

1) Ja.

Kalve og ungdyr

Hvordan skal kalve grupperes i forhold til smittebeskyttelse?

Svarmuligheder:

- 1) Efter udseende.*
- 2) Efter vægt.*
- 3) Efter alder.*

Kalve og ungdyr

- 3) Inddel kalvene i hold efter alder og undgå at flytte dem mellem holdene.*

Kalve og ungdyr

Nævn mindst tre tegn på, at kalven har lungebetændelse?

Kalve og ungdyr

- 1) Feber.*
- 2) Hurtig vejrtrækning.*
- 3) Afkræftelse.*
- 4) Indsunkne øjne.*
- 5) Flåd fra næsen,*
- 6) Manglende drikkelyst.*

Kalve og ungdyr

Hvad forårsager coccidiose?

Svarmuligheder:

- 1) Virus.*
- 2) Parasit.*

Kalve og ungdyr

2) *Parasit.*

Kalve og ungdyr

Hvordan smitter coccidiose?

Svarmuligheder:

- 1) Via gødning.*
- 2) Luftbåren.*
- 3) Ved berøring med andre dyr.*
- 4) Via mælken.*

Kalve og ungdyr

1) *Via gødning.*

Kalve og ungdyr

Nævn mindst tre tydelige tegn på, at kalven har coccidiose?

Kalve og ungdyr

- 1) Manglende drikke- og ædelyst.*
- 2) Diarré.*
- 3) Blod i gødning*
- 4) Reduceret tilvækst.*
- 5) Pjusket hårlag.*
- 6) Gødningskager/fæcessten.*

Kalve og ungdyr

Nævn mindst tre forhold, der er vigtige for forebyggelse af coccidiose?

Kalve og ungdyr

- 1) Ren kælvningsboks*
- 2) Lav belægningsgrad*
- 3) Tilstrækkelig med strøelse*
- 4) God hygiejne.*
- 5) Undgå, at foder kommer i kontakt med gødning.*

Kalve og ungdyr

Hvordan smitter cryptosporidier?

Svarmuligheder:

- 1) Luftbåren.*
- 2) Via gødning.*
- 3) Via vandet.*

Kalve og ungdyr

2) *Via gødning.*

Kalve og ungdyr

Nævn mindst én måde, man kan forebygge og reducere forekomsten af coronavirus diarré hos småkalve

Kalve og ungdyr

- 1) Tildeling af god kvalitet råmælk hurtigt efter kælving.*
- 2) Vaccinering af goldkøerne.*

Kalve og ungdyr

**Hvilke symptomer kan mycoplasma give?
Nævn tre korrekte af mulige svar.**

Svarmuligheder:

- 1) Yverbetændelse.*
- 2) Diarré.*
- 3) Ledbetændelse.*
- 4) Mellemørebetændelse*
- 5) Lungebetændelse.*

Kalve og ungdyr

- 1) Yverbetændelse.*
- 3) Ledbetændelse.*
- 4) Mellemørebetændelse*
- 5) Lungebetændelse.*

Kalve og ungdyr

Påvirker det kalven, hvis den bliver fodret med mælk fra et beskidt yver?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.*
- 2) Nej.*

Smittejagten

Kalve og ungdyr

1) Ja.

Kalve og ungdyr

Hvor mange timer anbefales det maksimalt at opbevare mælk på køl, uanset om den tidligere har været frosset eller ej?

Svarmuligheder

- 1) 24 timer.*
- 2) 48 timer.*
- 3) 72 timer.*

Kalve og ungdyr

2) 48 timer.

Kalve og ungdyr

Hvornår har kalven tilstrækkelig med strøelse?

Svarmuligheder:

- 1) Benene er delvis synlige, når kalven ligger ned.*
- 2) Benene er dækkede, når kalven ligger ned.*
- 3) Når kalven er helt dækket.*

Kalve og ungdyr

*2) Benene er dækkede, når kalven
ligger ned.*

Kælvning

Hvor mange pct. jod bør navledyp til den nyfødte kalv mindst indeholde?

Svarmuligheder:

- 1) 1 %
- 2) 3 %
- 3) 5 %

Smittejagten

Kælvning

3) 5 %

Kælvning

Hvorfor er det godt at opbevare den rene sonde i fryseren?

Kælvning

*Bakteriernes vækst hæmmes,
eller bakterierne dør.*

Kælvning

Hvorfor er kælvningsboksen en smittespreder?

Svarmuligheder:

- 1) Fordi ko og kalv er i tæt kontakt.*
- 2) Fordi der er halm i boksen.*
- 3) Fordi der er meget fostervand i strøelsen.*

Kælvning

- 1) Tæt kontakt mellem en muligt smittet ko og en stærkt modtagelig kalv.*

Kælvning

Vælg to grunde til hvorfor er det vigtigt med god plads i kælvningsboksen?

Svarmuligheder:

- 1) Fordi man får motion ved at løbe rundt efter koen.*
- 2) Kalven skal træne sine løbefærdigheder.*
- 3) Plads giver ro og nedsætter stress.*
- 4) Mere plads nedsætter smittepresset.*

Kælvning

- 3) Plads giver ro og nedsætter stress.*
- 4) Mere plads nedsætter smittepresset.*

Kælvning

Hvorfor skal der være massiv adskillelse mellem kælvningsbokse?

Svarmuligheder:

- 1) Fordi dyrene ikke må se hinanden.*
- 2) For at man kan tage sig en lur uden at blive opdaget.*
- 3) Mulig smitte bliver isoleret til en enkelt kælvningsboks.*

Kælvning

- 3) Mulig smitte bliver isoleret til en enkelt kælvningsboks.*

Kælvning

Nævn to bakterier, som kan overføres indirekte, via mælken, til kalven som følge af et gødningsforurennet yver?

Smittejagten

Kælvning

- 1) *Salmonella.*
- 2) *E. coli.*
- 3) *Paratuberkulose.*

Kælvning

Hvor mange m^2 anbefales det, at køer af stor race skal have i enkeltkælvningsboks?

Svarmuligheder:

1) $12 m^2$

2) $14m^2$

3) $16 m^2$

Smittejagten

Kælvning

1) 12 m^2

Kælvning

Hvor mange m^2 anbefales det, at køer af stor race skal have i fællesforberedelsesboks?

Svarmuligheder:

- 1) $8 m^2$
- 2) $10 m^2$
- 3) $12 m^2$

Smittejagten

Kælvning

2) 10 m^2

Kælvning

Hvis du skal yde fødselshjælp, hvad skal du så gøre ved koen inden?

Svarmuligheder:

- 1) Tage hendes temperatur.*
- 2) Malke hende.*
- 3) Vaske området ved skeden med desinficerende sæbeopløsning.*
- 4) Tømme endetarmen for gødning.*

Kælvning

- 3) Vaske området ved skeden med desinficerende sæbeopløsning.*

Kælvning

Hvordan kan smitten overføres til den nyfødte kalv?

Svarmuligheder:

- 1) Gennem mund, næse og navle.*
- 2) Gennem mælken, den drikker.*
- 3) Ved at klappe den.*

Smittejagten

Kælvning

1) Gennem mund, næse og navle.

Kælvning

Hvorfor skal du ikke fjerne slim fra munden af den nyfødte kalv?

Svarmuligheder:

- 1) Fordi, det skal koen gøre.*
- 2) Fordi, man risikerer at overføre smitte, når man stikker fingrene i munden på kalven.*
- 3) Fordi den tror, du er dens mor så.*

Kælvning

2) Man risikerer at overføre smitte, når man stikker fingrene i munden på kalven.

Kælvning

Hvornår bør kalven tildeles råmælk?

Svarmuligheder:

- 1) Inden for 1 time.*
- 2) inden for 6 timer.*
- 3) Inden for 12 timer.*

Smittejagten

Kælvning

2) *Inden for 6 timer.*

Kælvning

Hvor mange liter råmælk bør kalven af racerne Holstein og Jersey tildeles hver især?

Svarmuligheder:

- 1) Begge 2 liter.*
- 2) Holstein 3 og Jersey 2 liter.*
- 3) Holstein 4 og Jersey 3 liter.*

Kælvning

3) Holstein 4, Jersey 3 liter.

Kælvning

Hvor mange af kalvene får, statistisk set, tilstrækkeligt med antistoffer ved tildeling af to liter råmælk?

Svarmuligheder:

- 1) ca. 50 %
- 2) ca. 90 %
- 3) ca. 98 %

Smittejagten

Kælvning

1) *ca. 50 %*

Kælvning

Hvilken temperatur bør mælken til spædkalve have?

Svarmuligheder:

- 1) 40 grader Celcius.*
- 2) 38 grader Celcius.*
- 3) 36 grader Celcius.*

Smittejagten

Kælvning

1) 40 grader Celcius.

Kælvning

Nævn en metode, som kan give et semi-kvantitativt mål for råmælkenes kvalitet

Svarmuligheder:

- 1) Smage på det.*
- 2) Lugte til det.*
- 3) Brixmåler eller kolostrometer.*

Kælvning

3) Brixmåler eller kolostrometer.

Kostald

Hvilket af følgende strøelsesmaterialer er uorganisk?

Svarmuligheder:

- 1) Gyllefiber.*
- 2) Hestemøg.*
- 3) Pil.*
- 4) Sand.*
- 5) Halm.*
- 6) Savsmuld.*
- 7) Tørv.*

Smittejagten

Kostald

4) Sand.

Kostald

Kan fluer have betydning for smittespredning blandt køer på stald?

Kostald

Ja, fluer spreder bakterier fra ko til ko ved at sidde på patterne mellem malkninger eller ved at flytte tårevæske fra ko til ko.

Kostald

Hvorfor bør strøelse i sengebåsens forreste del ikke trækkes ned og bruges som strøelse i resten af sengebåsen?

Svarmuligheder:

- 1) Det giver dårlig ryg.*
- 2) Det er en dyr måde at strø på.*
- 3) Der er flere bakterier i strøelsen, som har ligget ved koens hoved inden brug i den bageste del af sengebåsene??????????*

Kostald

- 3) Der er flere bakterier i strøelse, som har ligget ved koen hoved inden brug i den bagerste del af sengebåsene?????????*

Kostald

Hvor stor en andel af yveret accepteres at være dækket med gødning jf. hygiejnescoreskalaen fra 1-4?

- 1) 10 %
- 2) 15%
- 3) 30 %

Smittejagten

Kostald

1) 10 %

Kostald

Har hygiejnen på underben indflydelse på forekomsten af digital dermatitis?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Kostald

1) Ja.

Kostald

Hvor ofte bør man skrabe gødning ned fra sengebåsene?

Svarmuligheder:

- 1) En gang om dagen.*
- 2) 2-4 gange dagligt.*
- 3) 6-8 gange dagligt.*

Smittejagten

Kostald

2) 2-4 gange dagligt.

Kostald

Hvilket redskab bruges til at fjerne yverhår?

Svarmuligheder:

- 1) En koldbrænder.*
- 2) Braun barbermaskine.*
- 3) Gillette skraber.*
- 4) Epilator.*

Smittejagten

Kostald

1) En koldbrænder.

Kostald

Hvor ofte skal man fjerne hår fra yveret?

Svarmuligheder:

- 1) En gang om ugen.*
- 2) En gang om måneden.*
- 3) En gang hvert halve år.*

Smittejagten

Kostald

2) *En gang om måneden.*

Kostald

Hvorfor er det vigtigt at fjerne hår på yveret?

Svarmuligheder:

- 1) For at minimere risikoen for, at halm og gødning sætter sig fast på yveret.*
- 2) For at yveret er rart at røre ved.*
- 3) Fordi det ser pænt ud.*

Kostald

- 1) For at minimere risikoen for, at halm og gødning sætter sig fast på yveret.*

Kostald

Er der større risiko for yverbetændelse ved snavsede yvere i forhold til rene yvere?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Kostald

1) Ja.

Kostald

Hvor mange køer med snavsede yvere er der i gennemsnit i danske besætninger?

Svarmuligheder:

- 1) 1 %
- 2) 10 %
- 3) 20 %

Smittejagten

Kostald

2) I gennemsnit 10%

Kostald

Hvilke af nedenstående faktorer har indflydelse på yverhygiejnen? Nævn mindst 4.

Svarmuligheder:

- 1) Kobørsten.*
- 2) Hygiejne på foderbordet.*
- 3) Sengebåsemiljøet.*
- 4) Halehygiejne.*
- 5) Omfanget af urin- og gødningsstænk.*
- 6) Hygiejne på koens bagben.*
- 7) Klovvask.*

Kostald

- 3) Sengebåsemiljøet.*
- 4) Halehygiejne.*
- 5) Omfanget af urin- og gødningsstænk.*
- 6) Hygiejne på koens bagben.*

Kostald

Hvor mange gram halm bør der strøes ud pr. sengebås pr. dag (ved brug af halm som strøelse) i sengebåsestald med måtter eller madrasser?

Svarmuligheder:

- 1) Mindst 100 gram strøelse pr. dag.*
- 2) 300 gram strøelse pr. dag.*
- 3) Mindst 500 gram strøelse pr. dag.*

Smittejagten

Kostald

3) Mindst 500 gram strøelse pr. dag.

Kostald

Hvorfor kan sand i sengebåsene være gavnligt for yverhygiejnen?

Svarmuligheder:

- 1) Færre bakterier kan leve i sand.*
- 2) Sandkornene skrubber kørerne rene.*
- 3) Sand opløser mæg på yveret.*

Kostald

- 1) Færre bakterier kan leve i sand
(sand er uorganisk, sand dræner bedre).*

Kostald

Hvor ofte bør der efterfyldes med sand i sand-sengebåse?

Svarmuligheder

- 1) En gang om dagen.*
- 2) En gang om ugen.*
- 3) En gang om måneden.*

Kostald

2) *Mindst en gang om ugen.*

Kostald

I hvilket miljø trives bakterierne, der forårsager digital dermatitis, bedst?

Svarmuligheder:

- 1) Fugtigt miljø.*
- 2) Tørt miljø.*

Smittejagten

Kostald

- 1) *Fugtigt miljø.*

Kostald

Hvordan smitter digital dermatitis?

Svarmuligheder:

- 1) Luftbåren.*
- 2) Via gødning.*
- 3) Via vandet.*

Smittejagten

Kostald

2) *Via gødning.*

Kostald

Hvilke symptomer kan mycoplasma give? Nævn tre korrekte af mulige svar

Svarmuligheder:

- 1) Yverbetændelse.*
- 2) Diarré.*
- 3) Ledbetændelse.*
- 4) Slap hale.*
- 5) Lungebetændelse.*
- 6) Mellemørebetændelse.*

Kostald

- 1) *Yverbetændelse.*
- 3) *Ledbetændelse.*
- 5) *Lungebetændelse.*
- 6) *Mellemørebetændelse.*

Malkning

Kan pasteurisering dræbe alle paratuberkulosebakterier i mælken?

Malkning

*Nej, men pasteuriseringen
dræber de fleste bakterier.*

Malkning

**Kan mennesker blive smittet med
B-streptokokker?**

Smittejagten

Malkning

Ja.

Malkning

Hvor mange liter vand skal skylles igennem malkemaskinen for at mindske risiko for overførsel af mastitispatogener?

Svarmuligheder:

- 1) 10 liter.*
- 2) 20 liter.*
- 3) 40 liter.*

Smittejagten

Malkning

1) 10 liter.

Malkning

Hvad er minimumstemperaturen ved vask af klude til patteaftørring?

Malkning

*Kogevask > 80 grader Celcius
på alle klude.*

Malkning

Med hvor mange procent (ca.) kan brug af handsker reducere risiko for smitte med malkeoverførbare bakterier mellem køer i malkestald?

Svarmuligheder:

- 1) 10 %
- 2) 40 %
- 3) 60 %
- 4) 80 %

Smittejagten

Malkning

4) 80 %

Malkning

Hvad er bedst til aftørring for at reducere antallet af bakterier på patten?

Svarmuligheder:

- 1) Papir.*
- 2) Klude.*

Malkning

2) Klude af bomuld eller fiber.

Malkning

Hvad er det bedste, aktive stof til pattedyr i en besætning med Staf. Aureus?

Smittejagten

Malkning

Jod.

Malkning

Hvilke køer på celletalslisten skal man have fokus på efter kontrol?

Smittejagten

Malkning

Akut forhøjet.

Malkning

Er det tilstrækkelig smittebeskyttelse, hvis man har holdopdeling efter kælvningsnummer – så man ikke skal bruge sine celletallslister?

Malkning

Nej, vær opmærksom på, at 1.-kalvskøer også kan have forhøjet celletal.

Malkning

Må der bruges højtryksrensere til rengøring af VMS/AMS?

Malkning

Nej, der skal rengøres manuelt evt. med udlægning af skum som basis.

Malkning

Hvor mange besætninger i Danmark har B-streptokokker (%)?

Svarmuligheder:

- 1) Ca. 7 %
- 2) Ca. 14 %
- 3) Ca. 18 %

Malkning

1) 6,9 % pr. 1. april 2016.

Malkning

**For hvilke bakterier reducerer man smitte-
risikoen, når man anvender malkehandsker?**

Malkning

Fortrinsvis Staf. Aureus.

Malkning

Hvilke to årsager kan der være til 'for mange' inficerede nykælvere ?

Malkning

- 1) Infektion med miljøbakterier i gold-perioden.*
- 2) Inficeret fra kælving til 1. kontrol.*

Malkning

Nævn to bakterier, som kan overføres indirekte via mælken til kalven, som følge af et gødningsforurenset yver, og som kalven kan blive syg af?

Malkning

- 1) *Salmonella*
- 2) *E. coli*
- 3) *Paratuberkulose.*

Malkning

Hvordan forebygger man at overføre bakterier fra en yverkirtel til de andre under aftørring af yveret?

Svarmuligheder:

- 1) Ved at bruge midten af kluden.*
- 2) Lade helt være med at aftørre.*
- 3) Ved at bruge et hjørne af kluden til hver kirtel.*

Malkning

- 3) Ved at bruge et hjørne af kluden til hver kirtel.*

Malkning

Kan kalve blive syge af at drikke mælk indeholdende mycoplasma bakterier?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Malkning

1) Ja.

Malkning

Kan pasteurisering dræbe mycoplasma bakterier?

Svarmuligheder:

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Malkning

1) Ja.

Malkning

Hvorfor er det vigtigt at fjerne hår på yveret?

Svarmuligheder:

- 1) For at minimere risikoen for at halm og gødning sætter sig fast på yveret.*
- 2) For at yveret er rart at røre ved.*
- 3) Fodi det ser pænt ud.*

Malkning

- 1) For at minimere risikoen for at halm og gødning sætter sig fast på yveret.*

Malkning

Hvorfor bruger man fordyp inden malkning?

Svarmuligheder:

- 1) Så er det lettere at malke.*
- 2) Koen lægger mælken hurtigere ned.*
- 3) Fordyp slår bakterier på overfladen af patten ihjel.*

Malkning

- 3) Fordyp slår bakterier på overfladen af patten ihjel.*

Malkning

Mindst hvor mange gange bør der stripes mælk ud af hver kirtel inden malkning?

Svarmuligheder:

- 1) 2 gange.
- 2) 3 gange.
- 3) 4 gange.

Smittejagten

Malkning

2) 3 gange.

Malkning

Nævn forberedelses-proceduren inden påsætning af malkemaskine

Malkning

- 1) *Fordyp.*
- 2) *Formalkning.*
- 3) *Aftørring.*

Malkning

Hvorfor er det vigtigt, at pattespidsen er fuldstændig ren? Nævn det mest korrekte svar

Svarmuligheder:

- 1) Kimtallet i mælken stiger.*
- 2) Gødningsrester kan give anledning til infektion i pattekanalen.*
- 3) Det øger risikoen for, at der ikke kan komme mælk ud af pattekanalen.*

Malkning

- 2) Gødningsrester kan give anledning til infektion i pattekanalen.*

Malkning

Ved pattedyr efter malkning, hvor meget skal patten da dækkes?

Svarmuligheder:

- 1) En tredjedel.*
- 2) To tredjedele.*
- 3) Hele patten skal være dækket.*

Malkning

2) *To tredjedele.*

Malkning

Hvilke symptomer kan mycoplasma give?

Nævn tre korrekte af mulige svar

Svarmuligheder:

- 1) *Yverbetændelse.*
- 2) *Diarre.*
- 3) *Ledbetændelse.*
- 4) *Slap hale.*
- 5) *Lungebetændelse.*
- 6) *Mellemørebetændelse.*

Malkning

- 1) *Yverbetændelse.*
- 3) *Ledbetændelse.*
- 5) *Lungebetændelse.*
- 6) *Mellemørebetændelse.*

Sygeboks

I forbindelse med BVD – hvad er PI-dyr?

Svarmuligheder:

- 1) *Persisterende inficerede dyr, som kontinuerligt udskiller virus i større mængder.*
- 2) **Problem inficerede** dyr, som har BVD og konstant får lungebetændelse.
- 3) *Paratuberkulose inficeret BVD-kalv.*

Sygeboks

- 1) Persisterende inficerede dyr, som kontinuerligt udskiller virus i større mængder.*

Sygeboks

Kan paratuberkulose smitte via mælken?

Smittejagten

Sygeboks

Ja.

Sygeboks

**Er mycoplasma følsom over for gængse
desinfektionsmidler?**

Smittejagten

Sygeboks

Ja.

Sygeboks

Hvorfor må man ikke bruge højtyksrenser i nærheden af dyr?

Svarmuligheder:

- 1) Dyrene bliver våde og kan få lungebetændelse.*
- 2) Smitstoffer spredes i omgivelserne med tågerne af vand.*
- 3) Strøelsen bliver fugtig.*

Sygeboks

- 2) Smitstoffer spredes i omgivelserne med tågerne af vand.*

Sygeboks

Hvorfor bør man bruge åndedrætsværn ved højtryksrensning?

Svarmuligheder:

- 1) For ikke at blive forkølet.*
- 2) For at undgå vand i lungerne.*
- 3) Fordi man selv kan blive smittet med zoonotiske bakterier.*

Sygeboks

- 3) Fordi man selv kan blive smittet med zoonotiske bakterier.*

Sygeboks

**Skal en ko med klinisk salmonellose i
isolationsboks eller aflastningsboks?**

Smittejagten

Sygeboks

Isolationsboks.

Sygeboks

Skal en ko med dobbeltslå i isolationsboks eller aflastningsboks?

Smittejagten

Sygeboks

Aflastningsboks.

Sygeboks

Kan en ko med salmonella og en ko med coliyverbetændelse gå i samme isolationsboks?

Svarmuligheder

- 1) Ja.
- 2) Nej.

Smittejagten

Sygeboks

2) Nej.

Sygeboks

Hvornår må et dyr flyttes tilbage efter ophold i isolationsboks?

Svarmuligheder:

- 1) Når tilbageholdelsestiden er udløbet.*
- 2) Når det ikke længere smitter.*
- 3) Når et andet dyr har brug for pladsen.*

Sygeboks

2) *Når det ikke længere smitter.*

Sygeboks

Hvornår kan man desinficere efter rengøring?

Svarmuligheder:

- 1) Med det samme.*
- 2) Når overfladen er fuldstændig ren og tør.*
- 3) Efter en uge.*

Sygeboks

2) Når overfladen er fuldstændig ren og tør.

Sygeboks

Nævn mindst to anbefalinger, der gælder ved brug af isolationssygebokse?

Sygeboks

- 1) *Isolationssygebokse bør kun anvendes til syge dyr med smitsomme lidelser.*
- 2) *Isolationssygebokse skal placeres væk fra andre dyregrupper.*
- 3) *Isolationssygebokse skal rengøres og desinficeres efter brug.*

Sygeboks

Hvad forårsager lungebetændelse?

Svarmuligheder:

- 1) Virus og bakterier.*
- 2) Bakterier.*
- 3) Virus.*
- 4) Parasitter.*
- 5) Virus, bakterier og parasitter.*

Sygeboks

5) Virus, bakterier og parasitter.

Sygeboks

**Nævn mindst to forebyggende tiltag mod
lungebetændelse**

Sygeboks

- 1) *Ventilation.*
- 2) *Undgå træk.*
- 3) *Mindre grupper.*
- 4) *Tilstrækkelig og isolerende strøelse.*
- 5) *Rettidig behandling.*
- 6) *Rene faciliteter.*
- 7) *Lav belægningsgrad.*
- 8) *Isolering af syge dyr.*

Sygeboks

Hvor udbredt er problemet med lungebetændelse i danske kvægbesætninger?

Svarmuligheder:

- 1) Sjældent forekommende.*
- 2) Alment forekommende.*
- 3) Aldrig set.*

Sygeboks

2) *Alment forekommende.*

Sygeboks

Hvad forårsager coccidiose?

Svarmuligheder:

- 1) Bakterier.*
- 2) Virus.*
- 3) Parasitter.*

Smittejagten

Sygeboks

3) Parasitter.

Sygeboks

Hvad forårsager BVD?

Svarmuligheder:

- 1) Parasitter.*
- 2) Virus.*
- 3) Bakterier.*

Smittejagten

Sygeboks

2) *Virus.*

Sygeboks

Hvad forårsager paratuberkulose?

Svarmuligheder:

- 1) Parasitter.*
- 2) Virus.*
- 3) Bakterier.*

Smittejagten

Sygeboks

3) *Bakterier.*

Sygeboks

Hvilken af paratuberkulosebakteriens tre smitteveje er den primære?

Svarmuligheder:

- 1) Gødning.*
- 2) Vertikal smitte (fra moder til kalv under drægtighed).*
- 3) Mælken.*

Smittejagten

Sygeboks

1) *Gødning.*

Sygeboks

Hvad forårsager cryptosporidiose

Svarmuligheder:

- 1) Parasitter.*
- 2) Virus.*
- 3) Bakterier.*

Sygeboks

1) Parasitter. Coronavirus smitter fækalt-oralt, men kan også smitte via luftvejene.

Sygeboks

Hvad forårsager digital dermatitis?

Svarmuligheder:

- 1) Virus.*
- 2) Bakterier.*
- 3) Parasitter.*

Sygeboks

2) *Bakterier (Spirokæteren Treponema).*

Sygeboks

Hvad forårsager Coronavirus?

Svarmuligheder:

- 1) Parasitter.*
- 2) Virus.*
- 3) Bakterier.*

Smittejagten

Sygeboks

2) *Virus.*

Sygeboks

Hvordan smitter Coronavirus?

Svarmuligheder:

- 1) Via gødning.*
- 2) Aerosoler (luftveje).*
- 3) Huden.*
- 4) 1+2.*
- 5) 1+3.*

Sygeboks

4) 1+2. Coronavirus smitter primært igennem gødning, men kan også smitte via luftvejene (savl) og optages i munden.

Sygeboks

Hvad forårsager salmonella?

Svarmuligheder:

- 1) Parasitter.*
- 2) Virus.*
- 3) Bakterier.*

Smittejagten

Sygeboks

3) *Bakterier.*

Sygeboks

Hvordan smitter salmonella?

Svarmuligheder:

- 1) Gødning.*
- 2) Mælk.*
- 3) Luftveje (aerosoler).*
- 4) 1+2+3.*

Smittejagten

Sygeboks

4) $1+2+3$.

Sygeboks

Hvad forårsager *Mycoplasma bovis*?

Svarmuligheder:

- 1) *Parasitter.*
- 2) *Virus.*
- 3) *Bakterier.*

Smittejagten

Sygeboks

3) *Bakterier.*

Sygeboks

Nævn mindst tre måder hvorpå mycoplasma kan smitte?

Smittejagten

Sygeboks

- 1) *Savl og snot.*
- 2) *Aerosoler (luftveje).*
- 3) *Sæd.*
- 4) *Mælk.*
- 5) *Kontakt.*